

[Urban Hansen.]

også det ærede medlem tilkendegivet, at andre end magistraten har ansvaret, nemlig flertalsgruppen; og — såvidt jeg kan bedømme situationen på rådhuset — er alle andre end det ærede medlem hr. Rager indforstået med det standpunkt, man er nået til.

(Kort bemærkning).

Rager: Blot en rent formel rettelse til det ærede medlem hr. Urban Hansen: det er i hvert fald ikke mig alene, men min gruppe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1429, fremsættelsen i tidenden sp. 2800).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Edel Saunte: I slutningen af 1930erne rejstes der næsten over hele landet, men specielt i København, en meget stærk diskussion om og kritik af mælkepriserne og mælkekvaliteterne. Dette medførte, at man i 1939 nedsatte den første mælkekommission; den afgav en betænkning, som dannede grundlaget for den lov, der gennemførtes i 1940 og er gældende endnu. Lovforslaget blev fremsat af den daværende handelsminister, Christmas Møller, og loven blev stadfæstet den 5. august 1940. Det var en meget summarisk lov, og den blev derfor fulgt op af en bekendtgørelse af 19. august 1940, som senere er ændret ved tre lejligheder: den 15. juli 1942, da det var handelsminister Halfdan Hendriksen, der

foretog ændringer, den 6. februar 1946, da det var handelsminister Villemoes, og den 26. juni 1946, da det var den samme, der foretog ændringerne. Bekendtgørelsen omfattede Storkøbenhavn og købstæderne, og dens bestemmelser kunne, for såvidt de ikke gjaldt for hele landet, udvides til at gælde kommuner med bymæssig bebyggelse, for såvidt kommunalbestyrelserne gjorde indstilling derom til handelsministeriet og dette besluttede, at bestemmelsen skulle udvides til også at gælde disse kommuner.

Man kan spørge, i hvilket omfang bestemmelserne blev gennemført. I 46 byer med tilsammen over 1 mill. indbyggere gennemførte man egentlige af handelsministeriet godkendte ordninger. 23 byer fandt en egentlig rationalisering unødvendig, idet der kun var et eller højst to mejerier, der leverede mælk til byens konsum, og kun 14 byer ønskede positivt ikke at få gennemført en egentlig rationalisering, men nogle af disse byer har haft en privat ordning, som næsten svarede til den ordning, der blev gældende for de store byer, der havde en egentlig rationalisering.

Som jeg før sagde, var der meget stærk kritik af priserne og kvaliteten på mælken, inden loven kom frem. Man kritiserede stærkt, at der skete leverancer fra så mange mejerier, man kritiserede stærkt, at forskellen mellem producentprisen og konsumprisen var så stor, og videre kritiserede man den dårlige hygiejne både i en del af leveringsmejerierne og detailmejerierne og også i de vogne, der i stor udstrækning kørte i de forskellige distrikter.

Denne bevægelse var ikke en isoleret bevægelse i Danmark. På samme tid rejste der sig lydelig kritik i de andre nordiske lande, og man gennemførte også der reguleringer, ganske vist ikke i henhold til lov som i Danmark, men reguleringer, der betød en rationalisering, som på visse punkter var strengere end den regulering, som var en følge af den danske lov. Hvad nåede man så i realiteten igennem denne lovgivning? Ja, det spørgsmål har man prøvet på at få besvaret i den mælkekommission, som i december sidste år afgav betænkning.

Det første spørgsmål for forbrugeren må naturligt være priserne. Hvis man vil sammenligne prisen i 1939 med prisen i dag,